

Onnellisten ihmisten kylä- strategiprojekti

1. Strategiprojektin lähtökohta

Vesannon kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) strategiprojekti **"Onnellisten ihmisten kylä"** perustuu ajatukseen arjen muutoksesta: hyvinvointi ei synny yksittäisistä tempauksista, vaan jatkuvasta, yhteisöllisestä ja saavutettavasta toiminnasta, joka tukee asukkaiden arkea eri elämäntilanteissa. Projektin ytimessä on näkemys siitä, että **asukkaiden hyvinvoinnin vahvistaminen on kunnan elinvoiman perusta**, ei erillinen kuluera.

Vesannon HYTE-strategiprojektin keskeinen arvovalinta on ajatus siitä, että osallistuminen ei ole velvollisuus, vaan mahdollisuus. Jokaisella vesantolaisella on lupa osallistua yhteiseen toimintaan tai olla osallistumatta omaan elämäntilanteeseensa ja jaksamiseensa perustuen. Tämä lähtökohta tekee strategiasta inhimillisen ja uskottavan, sillä se tunnistaa ihmisten erilaisuuden ja elämänvaiheiden vaihtelun. Hyvinvointi ei synny pakosta eikä ulkoa määriteltujen mittareiden mukaan, vaan yksilön omasta kokemuksesta ja valinnoista.

Onnellisuus Vesannolla saa näyttää erilaiselta. Yhdelle se tarkoittaa vilkasta yhteisöllistä toimintaa ja tapahtumia, toiselle rauhaa, luontoa ja hiljaisuutta. Jollekin liike, urheilu ja aktiivinen harrastaminen ovat hyvän arjen ytimessä, kun taas toinen voi löytää merkityksellisyyden yksinkertaisesta arjesta ja pienistä kohtaamisista. Strategia tunnistaa nämä erilaiset polut ja korostaa, että kaikkien tapa olla osa Vesantoa on yhtä arvokas.

Kunnan rooli tässä kokonaisuudessa on mahdollistava. Vesanto ei määrittele, miten kuntalaisen tulisi olla onnellinen, vaan luo puitteet, joissa erilaiset onnellisuuden muodot voivat toteutua. Tämä arvopohja tukee yhdenvertaisuutta, itsemääräämisoikeutta ja luottamusta kuntalaisen ja kunnan välillä. Samalla se vahvistaa Vesannon identiteettiä onnellisten ihmisten kylänä – paikkana, jossa ihmisellä on lupa elää hyvää elämää omilla ehdoillaan.

Vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelut tarjoavat hyvinvointipalveluita kunnassa kaiken ikäisille kuntalaisille. Palvelualueen budjetti on pieni ja henkilöstöä käytettävissä 4+ liikuntaneuvojan päivät ostopalveluna. Jotta hyvinvointia edistävä työ on mahdollista, on siihen mahdollistettava resursseja. Jos työntekijät ovat kiinni hallinnollisissa tehtävissä, ei ole mahdollista olla samanaikaisesti kohtaamassa ihmisiä.

2. Strateginen ydin: Hyvinvointi elinvoiman lähteenä

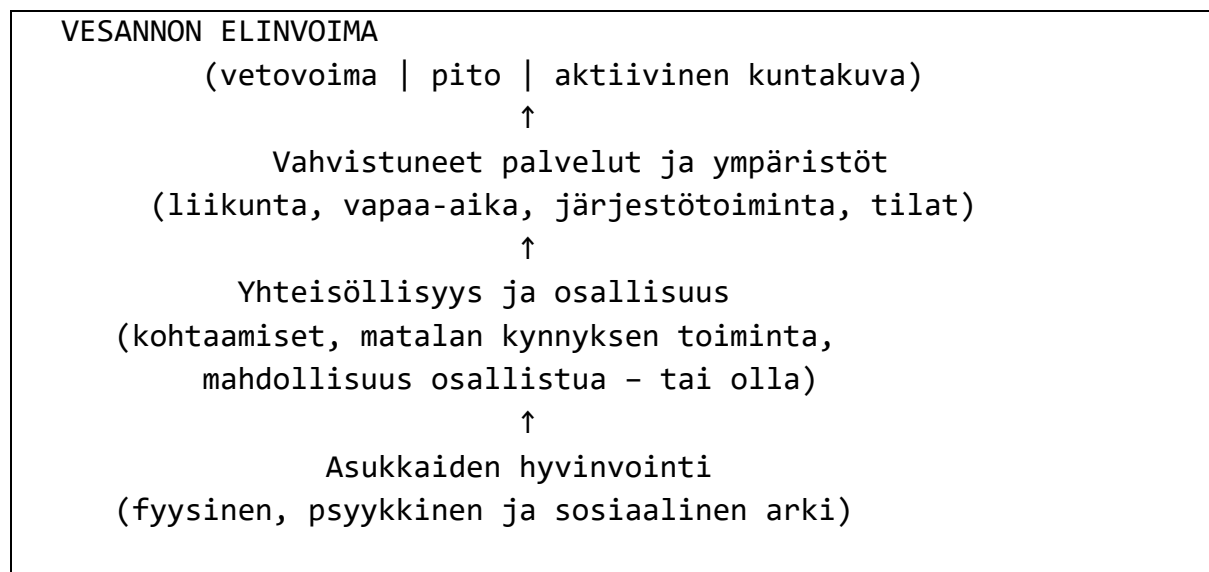
Projektin peruslogiikka on selkeä:

Hyvinvoiva asukas → Aktiivinen arki → Yhteisöllisyys → Vahva elinvoima

Kun kuntalaiset voivat hyvin, he osallistuvat (oman hyvinvoinnin lisääntyminen), käyttävät palveluja (paikalliset yrittäjät), sitoutuvat paikkakuntaan ja muodostavat positiivisen kierteen, joka näkyy sekä inhimillisissä että taloudellisissa vaikutuksissa. Kunta vahvistaa omia palvelujaan sekä mahdollistaa järjestöille entistä vahvemman roolin kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä. Kunta myös lisää tiedolla johtamista, jotta voimme käyttöönottaa tutkitusti hyvinvointiin vaikuttavia toimintamalleja, omia kokeiluja unohtamatta.

3. Visuaalinen strategiakartta (toimintalogiikka)

ONNELLISTEN IHMISTEN KYLÄ – STRATEGIAKARTTA

Strategiakartta havainnollistaa, että elinvoima ei ole irrallinen tavoite, vaan seuraus pitkäjänteisestä hyvinvointityöstä.

4. Kohderyhmät ja elinkaariajattelu

Strategiaprojekti kattaa koko kuntalaisen elinkaaren:

- **Lapset ja nuoret:** lajikokeilut, koulun jälkeinen toiminta, kuljetusten huomiointi
- **Perheet ja työikäiset:** palautuminen, liikunta, yhteisölliset tapahtumat
- **Ikääntyvät ja ikäihmiset:** kohtaamiset, jalkautuminen kylille, osallisuus

Elinkaariajattelu varmistaa, että hyvinvointi ei ole pistepalvelu vaan jatkuva polku.

Strategiaprojektissa rakennetaan vahvaa viestintää:

- Kehitetään viestintää vastaamaan nykyisten ja uusien kuntalaisten tavoittamista.
- Tiedon saavutettavuus. Mistä kanavasta tieto tavoittaa.

5. Keskeiset strategiset valinnat

Projektissa tehdään tietoisia valintoja:

- **Lopetetaan** toimimattomat ja vaikuttamattomat käytännöt
- **Vähennetään** kiirettä – tilaa ajattelulle, palautumiselle ja kohtaamisille
- **Aloitetaan** avoin sähköinen vuosikello, teemaviikot ja kampanjat
- **Tehdään eri tavalla:** järjestöavustukset jaetaan ajoissa, jotta toiminta voidaan aidosti suunnitella. Omia resursseja kohdennetaan tarkemmin ja kasvatetaan hieman. Järjestöavustusten määrä tuplataan.

Valinnat tukevat ennakoivuutta, selkeyttä ja yhteistyötä. Jotta pienellä porukalla voidaan tehdä jotain uutta, on kyettävä luopumaan jostain vanhasta. Tässä tiedolla johtaminen on suuressa roolissa.

6. Konkreettiset toimenpiteet (sulkeissa toteuttamisvuosi) ja vastuulliset:

- Uusi kuntosali. Vesantolaiset ansaitsevat uuden ”viiden tähden” kuntosalin omasta hyvinvoinnistaan huolehtimiseen (2026)
- Liikuntaneuvonnan lisääminen 2 päivästä 3 päivään. (2027)
- Lisätila ryhmäliikunnalle/ kulttuurille/yhteiselle pelaamiselle (2027)
 - Ruusukkeen alakerta. Kustannusarvio 30000€
 - Kelan kiinteistön osto. Kustannusarvio 30000€
- Retkeilyn kehittäminen
 - Kehitetään retkeilyreittejä säännöllisenä toimintana pitkäjänteisesti ja kestävästi
 - Nimetään reittivastaavat liikunnan ja teknisen toimen puolelta (2027)
- Tiedolla johtamisen lisääminen (2026)
 - Omaa toimintaa suunnataan uudelleen
- Järjestöille annetaan mahdollisuus osallistua aidosti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen:
 - Järjestöavustusten määrä tuplataan (nyk. 20 000€, jatkossa 40 000€) (2027)

- Monitoimiauto, joka palvelee kuntalaisia laajasti. Tähän suunnitellaan kuntayhteistyötä tai mahdollista hankerahoitusta. Monitoimiauto mahdollistaisi:
 - liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut
 - digiapu ja ohjaus
 - viestintä
 - tapahtumat
 - varautuminen/ häiriötilanteet
 - kyläradion tukipiste
 - aggregaatti
 - vedenjakelu
- 2028- 2029
(2028)
- Yhteistyöryhmän kokoaminen naapurikuntien kanssa:
 - Miten voimme yhdistää voimavaroja kulttuuri- ja liikuntatyössä kirjastotyön tapaan? (2027)
- Vastuullisina Onnellisten ihmisten kylässä toimii hyvinvointi- ja viestintäjohtaja, vapa-aika- ja hyvinvointilautakunta ja toimialojen nimetyt työntekijät.

7. Arvioidut kustannukset

toimenpide	toteuttamisvuosi	päätöksenteko	hankintakustannus	vuosittaiset kustannukset	muutos
uusi kuntosali	2026	kvalt 6/2026	23 100 €	14 400€	0
liikuntaneuvonta	2027	2026 aikana	0	45000€	13 000€
lisätila	2027	2026 aikana	30 000 €	1500 €	1500 €
retkeilyreitit	2027	2026 aikana	0	10 000 €	5 000 €
tiedolla johtaminen	2026	ei tarvitse	0	0	0
järjestöavustukset	2027	2026 aikana	0	40 000 €	20 000 €
monitoimiauto	2028	2027 aikana	40 000	5 000 €	5 000 €
kuntayhteistyö	2028	2028 aikana	0	0 €	0 €
yht			88 100 €	115 900	44 500

7. Mittarit ja seuranta (strategiset mittaritasot)

1 Lyhyen aikavälin signaalit (1–3 kk)

- Kuntalaisten ja yhdistysten yhteydenotot
- Toimintojen (tapahtumat, kerhot)
- Osallistujamäärät toiminnoissa
- Positiivinen palaute ja näkyvyys

2 Vaikuttavuusmittarit (1–3 vuotta)

- Hyvinvointia tukevan toiminnan **tavoittavuus**
- Järjestöyhteistyön laajuus ja toiminnan säännöllisyys. Lisääntynyt kuntayhteistyö.
- Kuntalaisten kokemus osallisuudesta (kyselyt)

3 Strategiset mittarit (pitkä aikaväli)

- HYTE-kerroin (€/asukas)
- Elinvoiman mittarit: vetovoima/pitovoima (kokonaismuutto), kuntakuva (NPS), aktiivisuus (tapahtumiin ja toimintoihin osallistujat)
- Paikallisten palvelujen käyttö

Mittaristo tukee tiedolla johtamista.

8. Kytkeä Vesannon brändiin: Hirvi ja Vesannon voima

Hirvi symboloi Vesannolla luontevasti:

- **voimaa ja kestävyyttä** – pitkää matkaa, ei pikaratkaisuja,
- **rauhallista varmuutta** – tilaa hengittää ja olla oma itsensä,
- **luonnon ja ihmisen yhteyttä** – arjen ympäristö tukee hyvinvointia.

"Vesannon voima" syntyy ihmisistä.

Onnellisten ihmisten kylä -strategiaprojekti toimii brändin sisällöllisenä ytimenä:

- hyvinvointi = ihmisten voima
- yhteisöllisyys = lauma, ei yksin
- elinvoima = vahva, rauhallinen ja kestävä kunta

Hirvi ei ole vain symboli – se kertoo tarinaa kunnasta, jossa on lupa elää hyvää arkea.

9. Vaikutukset henkilöstöön ja organisaatioon

Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa kuntalaisten hyvinvoinnin.

- HYTE nähdään investointina, ei lisätyönä
- Toimintaa arvioidaan avoimesti
- Kuntalaisten ja työntekijöiden välinen etäisyys pienenee
- Työntekijöiden hyvinvoinnin seuranta, arviointi sekä edistäminen

10. Johtopäätös

Onnellisten ihmisten kylä on Vesannolla strateginen valinta.

Panostus hyvinvointiin rakentaa:

- parempaa arkea,
- vahvempaa yhteisöllisyyttä,
- kestäväää elinvoimaa.
- Se on Vesannon voimaa – ihmisten kautta.

10. Itsearviointi

Strategiaprojektissa on huomioitu strategiatyössä esiin nousseita näkökulmia:

- Kohtaamiset kaikilla tasoilla
- Resursointi
- Positiivisuuden nosto

Vahvuuksia projektissa on se, että vaikka se vaatii investointeja, ei jatkuvat kulut kasva vuositasolla liikaa. Projektin toimenpiteet edistävät koko kunnan väestön hyvinvointia pitkällä ja kestäväällä aikajänteellä.

Omaa toimintaa arvioidaan ja suunnata valtuustokauden aikana ja sen jälkeenkin tarpeiden mukaisesti. Kehittämisen kohteet ovat nousseet vahvasti kuntalaisten toiveista ja tarpeista ja kuntalaisten osallistaminen on ja tulee olemaan vahvaa koko prosessin ajan.

Heikkous ehkä se, että toteuttamisessa pieni porukka, joka on haavoittuva mahdollisten poissaolojen/ henkilökohtaisten tilanteiden kautta.

11. Eteneminen päätöksenteossa

Vapaa-aika- ja hyvinvointilautakunta käsittelee Onnellisten ihmisten kylä- strategiaprojektia kokouksessaan 9.9. Kunnanhallitus käsittely 5.10. Projektissa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisesta ja määrärahoista päätetään erikseen talousarvion ja toimivaltaisten toimielinten päätösten yhteydessä.